

Oman móti langa sandinum á Sandi eru mólheggjar, ið ikki hava sín líka í Føroyum. Heyggjarnir eru friðaðir, og haðani má einki takast. Mynd: Kalmar

Bót fyri at taka friðaðan sand

Fútin hevur nú givið einum manni stóra bót fyri at taka sand úr Mólheggjunum á Sandi

Mólheggjarnir heima á Sandi eru eindómi í Føroyum. Tað er orsök til, at yvirfriðingarnavndin fyrst í 1970 og aftur í 1983 avgjordi at friða teir heilt. Heyggjarnir skulu varðveitast í sínum nárliga líki. Har má ikki byggjast, ikki stikast, og tað er ikki loyvt at taka sand, grót, mold, eyr, leir, plantur ella djór úr heyggjunum.

Friðingin bleiv sett í verk, tí so nógv varð tikið burtur av sandi o.ø., so heyggjarnir minkaðu. Tikið hevur eisini

verið av heyggjunum, eftir at heyggjarnir vórðu friðaðir. Fyri nøkrum árum síðan var vanligt, at fólk bóðu um loyvi til at taka sær upp í eina spann, og tað fingur tey eisini loyvi til.

Men fyri hálvum øðrum ári síðan segði sýslumaðurin kortane. Heyggjarnir toldu ikki at verða máaðir meira, og tí skuldu heyggjarnir hava heilt frið.

3. august 1989 minti Jógván E. Ósá, sýslumaður, við kunngerð í bløðnum fólk á friðingina.

Tað vóru kortini ikki øll, sum skiltu álvaran. Onkur hevur fingið sær sand kortini.

Ein, sum varð sæddur gera hetta, hevur nú fingið heilsu frá fútanum. Hann skal gjalda 2000 krónur í bót fyri at taka sand úr friðaðu Mólheggjunum.

Tað var væl dýrari sandur, enn um hann fór í handilin at keypa sær sand.

randi

Amnesty International, Føroya Deild:

Skrivstovan í Vágshotni er opin mánadag, mikkudag og friggjadag kl. 11-16. Tlf. 15816

Dýrt og bíligt í kappingartíð

Tað var fyri jól í fjør, at Sjóvinnubankin royndi eitt framstig at fáa størri viðskiftaskara á ein serliga óvanligan hátt.

Teir sendu brøv til fólk, sum fingur pening útgoldnan úr Lønjavningargrunninum - um Postgirodeildina.

Postverkið sendi í hesum sambandi fyrispurning til Líkningarráðið, við áheitan um at fáa greitt at vita, um Sjóvinnubankin - sum í hesum føri segði seg hava fingið fatur í bústøðum og nøvnum á lønarlistum, hevði heimild at gera slíkt.

EINKI FRÆTT

Roymer Lamhauge, leiðari á Postgirodeildini, sigur við Sosialin, at teir enn ikki hava frætt aftur frá Líkningarráðnum, men at hann veit at stovnurin, saman við Skrásetingareftirlitinum, arbeiðir við málinum.

Hevur henda kappingin tikið viðskiftafólk frá Postgirodeildini?

- Ja, tað er einki at ivast í, at hetta hevur ávirkað Postgirodeildina. Vit hava ikki longur so nógvar útgjaldingar, sum áður. Tað kemst ivaleyst eisini av, at Lønjavningargrunnurin hevur broytt avgjaldsskipan, til beinleiðis at flyta í peningastovna.

Hildebjartur Johansen, leiðari á Lønjavningargrunninum sigur við Sosialin, at teir ikki higartil hava broytt avgjaldsskipanina, men at tað eru viðskiftafólkini, sum hava biðið stovnin flyta lónina í peningastovna.

Hildebjartur Johansen: - Vit hava ikki gjørt nakrar

broytingar enn, men nýta Postgirodeildina eins og áður. Vit gjalda 1/2 mió. krónur til Postgirodeildina árliga, men um vit nýttu peningastovna, fingur vit hetta fyri einki.

MISJØVN KAPPING

- Vit skulu spara eins og aðrir stovnar, og av tí at vit ikki hava EDV-skipan, eru vit bundnir av at nýta slíka útgjaldingarskipan.

Roymer Lamhauge, leiðari á Postgirodeildini: - Tað er misjovn kapping, tá peningastovnar gera arbeiði fyri einki, sum vit taka pening fyri. Tað er greitt at tað kostar peningastovnum nakað, at veita viðskiftafólk ókeypis tænastu, tá vit taka tað, sum tað veruliga kostar at avgreiða eitt viðskiftafólk.

- Í hinum Norðurlondum er greið avtala millum peningastovnar og Postgirodeildir. Teir taka somu upphædd fyri somu tænastu.

BÍLIGARI AT BERA Á POSTHÚSIÐ

Í Føroyum er ikki slík avtala galdandi, og tí kunnu vit siga, at ein fjaldur kostnaður er fyri slíkar tænastur, sum peningastovnar veita fólk ókeypis, og tá kann tað bert vera lántakarinn, sum rindar gildið onkusvegna.

Í Danmark er kostnaðurin at senda pening um Postgiro júst hækkaður til 20 krónur. Hetta er ein spurningur, sum eisini verður viðgjøddur á Postverkinum, men enn taka vit bert 3,50 krónur fyri at senda pening til Danmarkar um postgiro.

Við hvørt kostar tað einki, við hvørt kostar tað nógv. Hetta er kappingin millum peningastovnar og Postgirodeildina hjá Postverkinum. Um tú t.d. skal senda 2000 krónur til Danmark um Postgiro, kostar tað 3,50 á Posthúsinum, men umleið 40 krónur í peningastovni

Sosialurin spurdi í Sparikassanum í Havn og í Fossbankanum, hvussu nógv tað kostar at flyta pening um peningstovna til t.d. postgiro í danmark.

Jastrid Hansen, leiðari í avgreiðsludeildini í Sparikassanum: - Tað kostar frá 10 krónum upp til 750 krónur - alt eftir, hvussu stór upphædd verður flutt. Vit hava avgjaldsskipan við P.P.S. (Pengeinstituttens Betalingsservice), sum beinleiðis flytir pening frá einum degi til annan.

Viðvíkjandi valutakjekki, sum er at flyta pening frá einum landi uttanfyri Danmark, kostar tað frá 35 krónum til hægsta mark 750 krónur.

Í Fossbankanum upplýsti Aage Arnoldsen, uttanlandadeildin: - Við girokonto kostar tað 25 krónur fyri upphæddir undir 1000 krónur. Er upphæddin størri, kostar tað 40 krónur.

At flyta t.d. valutakjekki, kostar frá 30 krónum og upp til 750, alt eftir, hvussu stór upphæddin er. Á Postgirodeildini kostar tað framvegis 3,50 at senda pening um postgiro til Danmarkar.

Her er Postgirodeildin í Føroyum 36,50 krónur bíligari fyri hvørja avgreiðslu. Dagny